

Nussbaum Heinrich Háza Tordán

Ez az épület jelenleg is áll Tordán. Valószínű, hogy az első világháború előtt építették, valamikor a 1900-as évek elején, mert az első világháború után vásárolta meg az én apai nagyapám. Nagyapám, Nussbaum Heinrich, a felesége, Nussbaum Paula és apám, Nussbaum Jenő látszanak a balkonon. Az emeleten volt a lakás, alul egy Astoria nevű vendéglő volt. Tulajdonuk volt az épület, de bérbe adták. A fényképre az van írva, hogy "Grosspapa, Grossmama, Apuka". Feltehetően az én számomra írta az apám valaha. Mert az apuka ő maga lehetett.

Én kisgyerek voltam, a házba elvittek néhányszor látogatóba. Nem laktam ott, nincs élményem a házzal kapcsolatban. Emlékszem, hogy a nagymama mindig adott egy csokoládét és kakaós kávé. Nyolc éves lehettem, amikor meghalt Paula [A nagyapa második feleségéről van szó. -- A szerk.].

Elég jó anyagi helyzetük kellett legyen, de túlzott hazaszeretet, az volt. Az Osztrák--Magyar Monarchia a néhány éves háború után kezdett elszegényedni, kötvényeket bocsátott ki, hogy aki megvásárolja, majd fog kapni egy bizonyos százalék kamatot, persze ha a háború végén győztes az ország. Egész biztosan a nagyapám is sok hadikötvényt [lásd: hadikötvény az Osztrák--Magyar Monarchiában] vett, hogy győzedelmeskedjék az osztrák--magyar hadsereg, ami végül elvesztette a háborút. Akkor leszerelték. A vesztes háború után már nem lehetett katona, s maradt a négy gyerekével s a maradék pénzével. Elhatározta, hogy visszamegy Erdélybe, ahol voltak rokonok, s így Tordán vett egy házat.

Eljöttek Tordára, és ott nagyon jól éltek. Elég gazdag ember volt, maradt a vagyonából a háború után is. Tudomásom szerint semmivel nem foglalkozott. Csak ketten voltak, Paula [A nagyapa második feleségéről van szó. -- A szerk.] meg a nagyapa, és nem volt olyan nagy lakásuk, hogy állandó cselédre lett volna szükségük. Később apám és anyám ott élt a közelben, apám naponta ott volt, meglátogatta őket. Nem tudom, milyen társasági életet éltek, mivel volt egy nehézség: Paula néni nem tudott csak németül, tehát nem lehetett csak olyan társasága, amely beszélt németül. (De Tordán kevesen beszéltek németül.) Az apámmal is csak németül beszélt. Nem tanult meg soha magyarul, sem románul.